

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
 Fél évre — — — 4 | Egyes szám ára — — 16 fill.
 Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A magyar mezőgazdaság ujesztendeje.

Az a harapós és kifetett boszorkány, akinek születését rövid tizenkéthónap előtt olyan sok reménnyel üdvözöltük: az 1916. esztendő itthagyt bennünket. Nagyon kevés gazda siratja eltávozását, mert csupa rossz emlék marad nyomában. Egyik legszomorubb emléke mindenestre az, hogy ma is felhangzik még a józanabb gondolkodásúak ajkáról a vád, hogy a mostani barna kenyérnek, a zsirtalan napoknak, a lencse és borsó eltűnésének, a cukortalan kávénak kizárólag a gazda az oka. A gazda: ez a földetturó, napkeltétől késő estig dolgozó (ha itthon nem, akkor a harctéren) a maga munkájának eredményét előre soha nem látó, jámbor, igavonó állat, ez az oka annak, hogy sokakra rákényszerítődött nem ugyan az éhezés, hanem a gyomorbeli igények korlátozásának terhe. Ennek az ostoba, a maga lényegében is csekély vádnak, felfogásnak és ennek a felfogásnak erősödése volt a legszomorubb tünete az elmúlt esztendő.

Egyetlen magyar gazda se sirassa tehát az 1916-ot. Felejtse el a januári első halmalpirkadással, amely csakis a dolgozó gazdát találja ébren. Felejtse el, de iparkodjék, hogy a szomorú emlékü 1916. utóda szintén el ne fájulhasson. Tegyen meg minden lehetőt, hogy a nemzet minden rétegében mesterségesen szított bárgyu felfogás, hogy a nagyon is elviselhető emberi bajoknak forrása csak egyedül a szántó-vető gazda volna, az ujesztendő folyamán gyökerestől kiirtassék. Csak is a gazdaközönségen mulik, hogy ezt minél rövidebb idő alatt elérjük. Ha kezdettől fogva szervezeten az erkölcsi erő teljes öntudatával szálltak volna szembe az ilyen vádakkal, a gazdák igazságán megdőltek volna és a nemzet minden értékes rétege egyesült volna a háborus terhek elviselésének megkönnyítésére. A gazda támogatná az iparost és a kereskedőt és viszont, így azonban csak egymásra agyarkodnak és míg a veszekedő felek pusztulnak, vigan hizik a más bőren élő spekuláns. A szervezettlenség volt az oka mindennek.

Az esztendő első napjaiban okuljon tehát a gazdaközönség. Vonja le a tanulságokat és az ujesztendő vezérlő csillaga gyanánt felszínre kell hozni a sutbadobott követelést: mielőbb alkossák meg a magyar gazdák törvényes érdekképviselői szervezetét. Csak így lehet erőt kifejteni, a gazdaközönség csak így tudja megvédeni a maga jogait, igazságot teremteni a gazdasági életben és biztosítani a mezőgazdaság, mint nemzetfenntartó erő számára azt a tekintélyt, amellyel szemben elnémulnak az igaztalan vádak, mely előtt meghajolnak még azok is, akik az ország sorsát intézik úgy békében, mint háboruban. Az ujesztendőnek a multak tanulságaiból leszűrt programja legyen ez. Mindenki ennek megvalósításért dolgozzék, aki a magyar termőföldet olyan anyagi és erkölcsi erőforrásnak

tartja, amire a sok megpróbáltatáson keresztül ment magyar népnek a jövőben talán még nagyobb szüksége lesz, mint most.

Mindenki köteles magát himlő ellen beoltatni!

Mult számunkban megirtuk, hogy a városi tanács elrendelte a városi lakosságnak himlő elleni beoltását. A város 12 kerületéből eddig 5 kerület beoltotta magát. Sokan azonban nem jelentek meg a beoltásra. Ezek e hó 20-ikáig még eszközölhetik a beoltást anélkül, hogy elővezetnék és megbüntetnék. A még hátralévő 7 kerület sorrendje a következő:

VI. ker. Ország-ut (Orbonás ház), Kovács-, Közép-, Klastrom-, Malom-utca, oltási nap jan. 13. és 15-én d. u. fél 4-től fél 6-ig.

VII. ker. Perkászi-, Alsómajor-, Ország-ut (II. fele), Régi templom-, Mező-, Vágóhid-utca, oltási nap jan. 15 és 16 d. u. fél 4-től fél 6-ig.

VIII. ker. Zsák-, Kertész-, Porond-, Romoszi-utca (Berény-patak hidjáig), oltási nap jan. 16 és 17 d. u. fél 4-től fél 6-ig.

IX. ker. Romoszi-ut (hidon túl), Gyár-, Hosszu-, Sarok-utca, oltási nap jan. 17 és 18 d. u. fél 4-től fél 6-ig.

X. ker. Kistimár-, Nagytimár-utca, Szénatér, Galamb-, Romoshelyi-utca, oltási nap jan. 18 és 19 d. u. fél 4-től fél 6-ig.

XI. ker. Romoshelyi-utca többi része, Zene-sz-utca, Cigánymező, oltási nap jan. 19 és 20 d. u. fél 4-től fél 6-ig.

XII. ker. Szöcs-, Ujtemplom-, Régi-Kasztói-utca, oltási nap jan. 20 d. u. fél 4-től fél 6-ig. Az ellenőrzési napok f. hó 22-től—26-ig naponként d. u. 4—6 óráig tartanak.

Akik már sikeresen 5 éven belül bevoltak oltva, azoknak is meg kell jelenni s amennyiben igazolni tudják ezt, bizonylatot kapnak róla. Amint értesültünk ilyen oltási igazolvány nélkül vasuton utazni nem lehet. F. hó 20-ikán tul karhatalommal elővezetik azokat, akik igazolatlanul elmaradtak az oltásról s szigoruan meg is büntetik. Felhivjuk tehát a közönség figyelmét erre s ajánljuk, hogy mindenki siessen beoltatni magát, nehogy a törvény szigora érje!

Altruista bank.

Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége.

A magyar országgyűlésen hozott 1911. évi XV. t.-c. alapján alakult intézet. Hivatása, hogy közreműködjék hazánk birtokviszonyainak a népjólét érdeke szerinti kiépítésében. Evégből kisbirtokokat létesít parcellázás útján, hogy ezáltal a földmivelő lakosságot örökföldhöz juttassa, ugyancsak parcellázás útján nemzeti érdekből középirtokokat létesít, nagy földbérletek haszon nélküli elaprózásával kisgazdákat és középberlőket olcsó bérletekben részesít. A gazdálkodás megkönnyítése és az állattenyésztés fejlesztése érdekében községek-

nek és közbirtokosságoknak legelők szerzését teszi lehetővé a teljes vételárnak kölcsönképpen nyújtásával, népjóléti és közegészségi szempontból alkalmat ad községeknek és törvényhatóságoknak gazdasági munkaházak építésére.

Az intézet az általa létesített közép- és kisbirtokok megválthatása végett a föld értékének 75%-áig vevői számára hosszú lejáratu, olcsó törlesztéses kölcsönöket nyújt. A gazdálkodásban felügyelettel, nemesített vetőmag kiosztásával stb. segítségükre van. Községeknek és törvényhatóságoknak közlegelők vásárlása és gazdasági munkaházak létesítésére engedélyezett hosszú lejáratu, olcsó törlesztésű kölcsönök évi törlesztéséhez a magyar kormány jelentékeny állandó segélylyel járul.

Az intézet 1916. év végéig megvett 40 birtokot, összesen 37.244 katasztrális hold 177 □-öl terjedelemben. Ezekből eladott 1370 □-ölet. vevőnek 19.358 katasztrális hold 102 □-ölet.

Erdély 12 és Felsőmagyarország 4 várme-gyében fekvő középirtokok terhes kölcsöneinek konverziójára körülbelül 52.000.000 korona összegű olcsó segélykölcsönt nyújtott.

Bérlési kezelésben van 49.700 katasztrális hold ingatlan, amely területen 10.851 albérlő család gazdálkodik.

Parcellázási kölcsöneinek állománya körülbelül 1.850.000 koronára, legelőkölcsöneinek állománya 3.800.000 koronára emelkedett, gazdasági munkaházkölcsöneinek állománya pedig mintegy 600.000 koronát tesz ki.

Az intézet alapítói: tőkénének nagyobb fele erejéig a magyar államkincstár, azontul a Magyar Földhitelintézet, Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete és az Országos Központi Hitelszövetkezet, melyekkel az intézet együttes jelzálogkölcsönöket is nyújt és ezeket jelentékeny részben az Országos Központi Hitelszövetkezet vidéki fiókjai útján bonyolítja le. Az intézet vezetőségében a fent szövetkezett alapítók képviselőin kívül hazánk gazdasági és pénzügyi életének kiválóságai foglalnak helyet. Az intézet elnöke: Teleszky János dr. pénzügyminiszter, alelnöke Bartók József dr. földmivelési államtitkár. Mindennemű biztosítékra alkalmas kamatozó kötvényeket bocsát ki, amelyek értékpapírok vásárlásánál mint jól gyümölcsöző és kiváló biztonságu befektetési értékpapírok jöhetnek figyelembe.

— Mibe kerül Magyarországnak havonta a háboru? A képviselőház pénzügyi bizottságában jelentették ki, hogy Magyarország hadikiadása a háboru első huszonhárom hónapjában havi 450—470 millió koronát tett ki. Az utóbbi hónapokban havi 650—700 millió korona a hadikiadásunk.

— Küldjünk katonáinknak alsó melegruhát, látsövet, termos üvegeket, teát, konyakot, likórt, dohányt, csokoládét, caces-t. — Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtápparancsnoksághoz juttatja a honvédelmi miniszterium Hadsegélyző hivatala Budapest, IV., Váci-utca 38.

Hétről-hétre.

Nincsen liszt.

A negyedik hete már, hogy Szászvároson nem lehet lisztet kapni. A lisztjegyek birtokosai busan nézik a rózsaszínű lisztjegyet s úgy elmerengenek, hogy nem is kérdik már, hogy „miért nincsen liszt”? Pedig volt itt elég, mielőtt el nem rekvirálták a búzát, lisztet, csupán azért, hogy aztán az országban arányosan oszthassák szét, hogy jusson mindenkinek, amikor kell. No hát szépen jut. A Haditermény s a többi Központok ugyancsak jól töltik be hivatásukat, ha — mint például Szászvároson is — nincsen liszt, nincsen petróleum, nincsen cukor stb. Ha pedig van, az oly kevés, hogy aki későre megy utána, az nem kap. (Elhisszük, hogy a Haditermény-nél is van hiba, mi azonban ezt a hibát első-sorban másutt keressük és találjuk meg. Maga a városi tanács lisztcédula diktátora sem a Haditerménnyel takarózik, hanem ilyenféle felvilágosításokkal szolgál a lisztkérdő polgárságnak: „igenis van liszt, még pedig a Maroson túl a mócoknál, nem kellett volna elmenekülni, akkor nem adták volna el a mócoknak, de ha már elmenekültek, minek jöttek vissza, hisz' nem hívta senki.“ Szedő.) Jelenleg a liszt hiánya miatt zug a lakosság. Kenyérliszt, főzőliszt, mondja a rózsaszínű papirlap — a lisztjegy, de hogy hol és mikor kapod, azt senki sem tudja. Majd, valamikor lesz... csak türelem!

Az V-ik hadikölcsön — Szászvároson.

E hó 8-án zárultak le az V-ik hadikölcsön jegyzések. Szászvároson mindenik jegyzési helyen többet jegyeztek mint az előbbi hadikölcsönből. Különösen kitett magáért a Bocz Soma igazgató vezetése alatt álló „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.“, mely intézetnél az V-ik hadikölcsönből 591.250 K-át jegyeztek. Ezen intézetnél az öt hadikölcsönből összesen 2,111.530 K-t jegyeztek, ami nagyon fényes eredménynek mondható, ha az intézet alap-tökéjét és betéti állományát vesszük alapul. Bocz Soma takarékpénztári igazgató érdeme elsősorban, hogy a „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.“-nál, mint jegyzési helynél, ilyen szép eredménnyel zárult a jegyzés.

A „Brooser Vorschusverein Rt.“-nál szintén meglepő az eredmény: 514700 K-át jegyeztek az V-ik hadikölcsönből. Az öt hadikölcsönből összesen 2153,900 K-át. E szép eredményben Graef Jánosnak, amár dicsérő oklevéllel kitüntetett igazgatónak szintén nagy érdeme van.

E két pénzügyintézet a megyei pénzügyintézetek között első helyen áll a hadikölcsön-jegyzések terén.

Városunk, sőt vármegyénk legnagyobb pénzügyintézeténél, az „Ardeleana“-nál az V-ik hadikölcsönből 199,400 K-át jegyeztek, ami az előbbi jegyzésekhez mérten nagy emelkedést mutat. Ezen intézetnél az öt hadikölcsönből összesen 637000 K-át jegyeztek.

A „Dácia“ pénzügyintézetnél az V-ikből 4000 K-át, összesen 6000 K-át jegyeztek.

A m. kir. postahivatalnál az V-ikből 18400 K-át, összesen 32000 K-át jegyeztek.

A m. kir. adóhivatalnál az V-ikből 4600 K-át, összesen 15600 K-át és végül a

Szászvárosi Hitelszövetkezetnél az V-ikből 3800 K-át, összesen 10700 K-át jegyeztek.

Szászvároson tehát az V-ik hadikölcsönből összesen 1,336,150 K-át jegyeztek, az öt hadikölcsönre pedig összesen 4,966,730 K-át.

Előfizetési felhívás!

Alólirott lapszerkesztőség tisztelettel kéri a t. közönséget, hogy — méltányolva lapunknak a háboru kitörése óta teljesített hazafias munkáját — minél számosabban kegyeskedjenek a lapra előfizetni.

Lapunk a megyei és helyi hirscholgalaton kívül a háboru kezdete óta hűségesen és pontosan bocsátja sürgönyeit a t. nagyközönség rendelkezésére s ezután is azon lesz, hogy a harctéri eseményekről szóló távirataival az olvasó közönséget már a napilapok megjelenése előtt tájékoztassa a világháboru folyásáról.

1917. január 1-ével az ötödik évfolyamba lépő „Szászváros és Vidéke“-re új előfizetést nyitunk s kérjük a t. közönséget, hogy az amugy is áldozatok arán fentartott lapunkra előfizetni kegyeskedjék.

A hátralékos előfizetési-díjak mielőbbi beküldését szintén ez uton is tisztelettel kérjük.

Mindennemű hirdetések felvételét jutányos árban eszközli a lap kiadóhivatala (a Szászvárosi Könyvnyomda Rt.) Szászváros, Klastrom-u. 1., ahová a hirdetések, előfizetési-díjak beküldendők, valamint lakáscím változások bejelentendők.

Előfizetéseket a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ papírüzletében is lehet eszközölni.

A lap előfizetési ára, dacára a megcsappant bevételeknek s az előállítási költségek emelkedésének, ezután is egy évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K lesz.

Remélve, hogy a t. közönség s különösen Szászváros város közönsége fokozottabb mértékben fogja lapunkat támogatni, maradtunk

hazafias tisztelettel:

Szászváros, 1916. december 24.

a „Szászváros és Vidéke“ szerkesztősége.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen férjem elhalálása feletti mély fájdalomukat a temetésen való részvételükkel enyhíteni szivesek voltak, ezuton is hálás köszönetet mondunk.

Szászváros, 1917. január 8-án.

özv. Fodor Gyuláné és fia, István.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen férjem és apánk elhalálása feletti mély fájdalomukat a temetésen való részvételükkel enyhíteni szivesek voltak, ezuton is hálás köszönetet mondunk.

Szászváros, 1917. évi január hó 11-én.

özv. Pap Andrásné és gyermekei.

Egy jól irni és olvasni tudó fiú nyomdász-tanulónak azonnal felvétetik a Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaságnál.

NAPI HIREK.

— Adakozzunk a „Vörös-Kereszt“ egyület részére.

— A belügyminiszter diszpolgársága. A múlt év első felében történt, hogy Déva Sándor János belügyminisztert a város diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevél átadását a közbejött oláh háboru mostanáig késleltette. A múlt hó 31-én végre megtörtént az átadás M a r a László főispán, S ö p k é z Sándor orsz. képviselő, Gerey Gyula dr. polgármester, Apáthy Árpád dr. vm. tiszti-főügyész és Horváth Kamilló dr. kir. közjegyzőből álló küldöttség útján. A miniszter lekötelező szíveséggel fogadta a küldöttséget s szeretetreméltóságával az átadást minden ceremóniától ment bensőséges ünnepévé avatta a megjelenteknek. Gerey polgármester a diszoklevél átnyújtásakor pár szóban kifejezést adott a város őszinte hálájának, melyet a belügyminiszter a városfejlesztési akció fölkarolásával s a város ügyei iránti meleg érdeklődésével váltott ki. Kérte a belügyminiszter jóindulatát továbbra is. Sándor János meleg közvetlenséggel köszönte meg Déva figyelmességét s mint mondá — a diszoklevélben most már kötelezvényt kapott arra, hogy a város ügyeit fokozottabb mérvben viselje szívében és mozdítsa elő.

— Kitüntetések a 64-ik gy.-ezredben. A király Genstaler Ottó hadnagyot az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért a 3-ik osztályu katonai érdemkereszttel, Orell Albert egészségügyi zászlóst pedig a vitézségi érem szallagján viselendő arany érdemkereszttel tüntette ki. Gratulálunk!

— Előléptetés. A király dr. Tinku Aurél segédorvost kiváló szolgálataiért soronkívül főorvossá léptette elő. A kinevezett jelenleg a nagykikindai cs. és kir. járványkórházban — mint osztályvezető főorvos — teljesít szolgálatot. Gratulálunk!

— A ref. Kún-kollegium orvosa. Megirtuk már, hogy az elhunyt dr. Tóth Sándor járási orvos helyére dr. Karácsonyi Miklós volt algyógyi járásorvos, ezredorvos nevezetett ki. Az új orvos már elfoglalta állását s a napokban a ref. Kún-kollegium előjárósága az iskola orvosává választotta meg. Az új orvos jelenleg a „Központi“, szálloda emeleti helyiségében lakik s magánosoknak naponként d. e. 11—12 óráig rendel.

— Kitüntetések. A király dr. Török Arthur 23-ik honvéd gyalogezredbeli ezredorvost az ellenség előtt tanusított vitéz és önfeláldozó magatartásáért a „Signum-laudis“-sal tüntette ki. A megyszerte ismert ezredorvos jelenleg a 312-ik honvéd gyalogezredhez van beosztva. Továbbá dr. Orbonás Széver tart. szekerész-főhadnagy — szászvárosi ügyvéd — az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálataiért szintén a „Signum-laudis“-t kapta. Pák Ernő Mihály első osztályu számvivő-altiszt a koronás ezüst érdemkereszttel a vitézségi érem szallagján és ifj. Zobel Károly — Zobel Károly helybeli kereskedőnek fia, — aki 26-ik hegyitüzérezredben szolgál, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásért a bronz vitézségi érmet kapta.

— Koronázási ünnepély. A ref. Kún-kollegium vasárnap, január 14-én d. e. 11 órakor a helybeli állami leányiskola tornatermében a király koronázás alkalmára iskolai ünnepélyt tart. Az ünnepi beszédet dr. Görög Ferenc igazgató-helyettes monuja. Az ünnepélyre ez uton hívja meg az érdeklődő közönséget a rendezőség.

— A „Déva és Vidéke“ megyei laptársunk az ujesztendővel fennállásának 25-ik évfordulóját érte el. Szívvel köszöntjük ez alkalomból laptársunkat, annak szerkesztőit, munkatársait s kívánjuk, hogy abban a nehéz munkában, amelyben a közérdekért, a magyar-szóért, a magyar kultúráért 25 éven át annyi érdemet szerzett magának, továbbra is kitarson. A sajtóra hátramló nagy feladatokból a vidéki hetilapok erejükön felül kiveszik a részüket s mi, akik a vidéki hírlapírás nehézségeit ismerjük, örömmel hajtjuk meg az elismerés zászlóját a „Déva és Vidéke“ laptársunk előtt fennállása 25-ik évfordulójának ünnepén s kartársi szeretettel üdvözljük a lap szerkesztőségét és kiadóhivatalát!

— **Halálozás.** Egy derék, szorgalmas embert ragadott el a kérélhetetlen halál közülnünk: kézdívásárhelyi Pap András iparos polgártársunk 65 éves korában meghalt. Temetése f. hó 11-én ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunytban Pap András városunk rendőrkapitánya az édesapját gyászolja. A család a következő gyászjelentéssel tudatta a szomorú hírt: Özv. Pap Andrásné született Hegedűs Klára és gyermekei András, Dániel, István, Klára és Aladár a csapás terhétől roskadozva, de az Istenbe vetett hit fölemelő erejére támaszkodva, fájó szívvel tudatják, hogy a szerető férj, gondos apa, jó testvér, sógor és rokon, Kézdi-Vásárhelyi Pap András mészáros-mester folyó hó 9-én d. u. 1 órakor életének 65-ik, boldog családi élete 35-ik évében, megfáradva a hű munkában, a szenvedések véges hazájából az üdvösség örök honába tért. Drága halottunk porrézeit f. hó 11-én d. u. 3 órakor fogjuk a protestáns sirkertben örök nyugalomra helyezni. Pihenése legyen csendes, emléke áldott! Szászváros, 1917. január hó 9-én. A gyászoló család.

— **Kik voltak a monarchia külügyminiszterei.** A legutóbbi külügyminiszter-változás alkalmából a „Külügy-Hadügy“ összeállította mindazoknak az államférfiaknak a névsorát, akik a monarchia közös külügyminiszteri székében ültek hosszabb-rövidebb ideig 1867. óta. Eddig összesen nyolc külügyminiszterünk volt, Czernin gróf a kilencedik. Ime: Beust Frigyes Ferdinánd gróf 1867. jun. 23-tól 1871. november 8-ig. Andrassy Gyula gróf 1871. november 14-től 1879. október 8-ig. Haymerle Henrik báró 1879. október 8-tól 1881. október 10-ig. Kálnoky Gusztáv gróf 1881. november 20-tól 1895. május 16-ig. Goluchowsky Agenor gróf 1895. május 16-tól 1906. október 24-ig. Aerenthal-Lexa Alajos gróf 1906. október 24-től 1912. február 17-ig. Berchtold Lipót gróf 1912. február 17-től 1915. január 13-ig. Burián István báró 1915. január 15-től 1916. december 23-ig és végül Czernin Ottokár gróf, akit 1916. évi december hó 23-án nevezett ki Öfelsége.

— **Vaskereszt egy honvédtisztnek.** Pál Imre m. kir. 23-as honvédszázados a német császár vitézségeért a II. o. vaskeresztel tüntette ki. A Déva város társadalmi életében közkedvelt hős katonatiszt nemrégiben vezette oltárhoz Pietsch Lajos fehervizi földbirtokos, tart. cs. és kir. őrnagy bájos leányát, Jolánkát.

— **Előléptetés.** A király Au er Imre népfölk. hadnagyot, a vármegyéhez beosztott hadifogoly-ügyeleti tisztet főhadnaggyá nevezte ki.

— **Előléptetés.** A király dr. Radancovic Milos 46-ik gy.-ezredbeli I. o. ezüst vitézségi éremmel kitüntetett zászlóst — aki városunkban is huzamosabb ideig tartózkodott — hadnaggyá léptette elé.

— **Egy ifju tragédiája.** F. hó 3-án reggel ostoba golyó vetett véget egy szép reményekre jogosító ifju életnek. Székely Árpád dévai m. kir. posta- és távirtda főtiszt, Géza nevű 20 éves fia családjának mérhetetlen fájdalmára öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen ifjut f. hó 5-én délután temették el.

— **A kaláni vasgyár üzembehelyezése.** Amint tudjuk, az oláh betörés alkalmával a kaláni vasgyárt is leszerelték és az ehhez tartozó teleki vasbányában is beszüntették a munkát. Most négy hónapi szünetelés után a szomorú csendet kalapácsolás zaja veri fel, újra szerelik a gyárt, a munkások és tisztviselők java már visszaérkezett s így visszatér az élet e két telepre is csakhamar. Értesülésünk szerint, azonban maga az üzem teljes egészében még csak hosszú idő múlva indulhat meg, mert a gyár leszerelése olyan mérvű volt, hogy annak visszaállítására hónapok kellenek.

— **A helybeli cs. és kir. tartalék-kórház Szeghalomról** — ahová a román háború kitörésekor költözködött — f. hó 12-én visszajött. Örvendünk, hogy a régi élet és rend apránként visszatér városunkban is, de főleg örvendetes a kórház visszatelepítése azért is, mert három orvossal fog szaporodni városunkban az orvosi létszám, ami a közegészségügynek nagy előnyére válik.

— **A III. osztályu kereseti-adók időközi kivetése** a szászvárosi és algyógyi járásokra nézve most folynak. A két járás adó-kivető-bizottsága Szászvárosban Dósa Dénes elnök vezetése alatt e hó 9-ikétől működik s valószínűleg e hó 20-án fejezi be munkálatait. A megállapított adótelek elleni fellebbezések a kivetéstől számított 8 napon belül a m. kir. dévai pénzügyigazgatósághoz adandók be és pedig a „Hunyadmegye adófel-szólamlási-bizottsághoz“ címezve. Az adó-kivető-bizottság elnöke dr. Székely József p. ü. titkár, aki e célból városunkban tartózkodik. Az új adótörvény szerinti megadóztatás sok új dolgot tartalmaz, miért is melegen ajánljuk az érdekelteknek, hogy mielőtt fellebbezéseiket beadnák, szakképzett egyének által informáltassák magukat.

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE“ hetilap

előfizetési ára:

Egész évre — — — 8 kor.
Fél évre — — — 4 kor.
Negyed évre — — 2 kor.
Egyes szám ára — — 16 fill.

HIRDETÉSEK árszabály szerint.
NYILTTÉR soronként 30 fillér.

Szeret-e ön olvasni?

A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ könyv- és papírüzletében

(Szászváros, Vásár-utca, a protestáns templomok bejáratával szemben) kaphatók a legújabb és legmodernebb könyvek a legnagyobb választékban. (Modern könyvtár, milliók könyve, háborús irodalom legújabb művei, zeneművek, tan- és szakkönyvek, képeslevelező-lapok, író-rajzszer, levél- és okmánybélyegek, váltó-ürlapok, naptárak, írompappák, háborús térképek, névjegyek, levélpapírok, dohány- és szivar-árulás, stb., stb).

Nyomdai rendelések felvételnek!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek!

— **A 64-ik gy.-ezred hadkiegészítő parancsnoksága** — amint értesültünk — e hó 20—26-ika között Szeghalomról Szászvárosra fog visszahelyeztetni.

— **Halálozás.** Kiss Sámuel szászvárosi csizmadia-mester a napokban Déván 52 éves korában meghalt.

— **„A Véres kard Szeben felett.“** Naplójegyzetek Szeben háborús napjaiból. Írta dr. Rejőd Tibor segédlelkész. Kapható a szerzőnél (Nagyszeben plébánia) 2.50 K előleges beküldése mellett. A szerző maga átélte Szebennek háborús napjait, melyek alatt Szeben ugyszólván senkié sem volt. A mieink visszavonultak. Az oláhok bevonulni nem mertek. Ez a bizonytalan helyzet még kinosabb, mintha az ellenség szállaná meg a várost. Ezeknek a napoknak képét adja a fiatal, de jó tollú éles megfigyelő és agilis szerző, ki nemcsak a külső eseményeket, hanem a lelki hangulatokat és érzelmeket is mesterien tudja megjeleníteni. A menekülés napjait sokan átélték, a menekülés kinjait sokan átszenvedték és azoknak is, kik a meneküléstől nem szenvedtek érdekes és értékes olvasmányt fog nyújtani e könyvecske, melyet még külön igen sikerült fényképfelvételek és rajzok is tarkítanak. Ajánljuk a szép kiállítású, eleven stílussal megírt könyvet olvasóink jóakaró figyelmébe.

— **Mégegyszer a postautalvány tarifája.** Most, hogy végre kiadták a postautalványok új nyomtatványát, célszerűnek tartjuk arról szószerint közölni az utalványozási díj-jegyzéket, amint következik:

10 K-ig	15 f.	550 K-ig	70 f.
50 „	20 „	600 „	75 „
100 „	25 „	650 „	80 „
150 „	30 „	700 „	85 „
200 „	35 „	750 „	90 „
250 „	40 „	800 „	95 „
300 „	45 „	850 „	100 „
350 „	50 „	900 „	105 „
400 „	55 „	950 „	110 „
450 „	60 „	1.000 „	115 „
500 „	65 „		

E díjakon felül, ha a postautalvány a címzett házához kifizető postahivatal székhelyére szól, 10 K összegig 5 fill., 10 K-án felül 10 fill. kifizetési díj is jár a feladáskor.

— **A mozi.** A szászvárosi mozivállalat a román háború kitörése óta megszüntette előadásait. Miután a mozi nemcsak szórakoztat, hanem tanít is, sok oldalról jött felszólításra a vállalat újra megfogja kezdeni előadásait. Tekintettel azonban a filmek drágulására, továbbá a 11 óráig szóló zárórára, az előadások programja rövidebb lesz. Amint értesültünk, egy-egy előadás két óránál hosszabb ideig nem fog tartani. A helyárak mérsékelten felemeltek, az előadások a „Központi“ szálloda disztermében fognak tartatni. Fűtésről gondoskodva lesz.

— **Hány millió lengyel él a világon.** A német nyelven megjelenő „Polen“ című folyóirat írja: A lengyel királyság területén 9,129.140 lengyel él, tehát a népesség 73 százaléka, Litvániában másfélmillió, a többi orosz kormányzás területén közel 300 ezer, a Kaukázusban 37 ezer, Szibériában 44 ezer, porosz Sziléziában közel másfélmillió, Posenben 1,291.153, a többi német vidékek lakosságát összegezve négy millió lengyel lakik. A lengyelség kisebb-nagyobb töredéke él Bukovinában, az ausztriai Sziléziában és Magyarországon. Ezekkel együtt a Monarchiában ötmillió lengyel él, míg Amerikában kétfélmillió tesz ki számuk. A lengyelek összes száma tehát huszonhárom millió.

— *Mindennel és mindenben takarékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háboru meddig tart s menyire veszi igénybe meglévő készleteinket!*

— **A devizakereskedelem újabb szabályozása.** A kormány 4308. sz. rendelete a külföldi fizetési eszközök forgalmát erősen korlátozza. A rendelet értelmében külföldi pénznemeket (érméket, pénz- és bankjegyeket) és belföldi kereskedelmi érméket, valamint külföldre szóló kifizetéseket, csekkeket és váltókat csakis azoknál a cégeknél szabad vásárolni, elcserélni és csakis azoknak a cégeknek részére szabad eladni vagy kölcsön adni, amely cégek a külföldi fizetési eszközök forgalmára alakult egyesülésnek (Devizaközpont) tagjai. Külföldön fennálló követelések felett más értékre szóló pénznemek (érmék, pénz- és bankjegyek), követelések, kifizetések, csekkek és váltók, vagy belföldi kereskedelmi érmék megszerzése végett csak akkor szabad rendelkezni, ha a megszerzés a Deviza-központ valamelyik tagjánál történik. Aki a fentiekben meghatározott valamely ügyletet köt, az köteles az Osztrák-Magyar Bank által a Deviza-központ vezetésével megbízott közegeknek, kivánásukra az ügylet tartalmáról és céljáról a valóságnak megfelelő felvilágosításokat adni. A Deviza-központ tagjainak jegyzéke, ugyancsak a tagok jegyzékében előálló változások a Budapesti Közlönyben és a horvát-szlavonországi hivatalos lapban közzé lesznek téve.

— **A „Vasárnapi Ujság“** január 7-iki száma a koronázás ünnepével foglalkozik. Fényképekben, művészi rajzokban — Zádor István és Márton Ferenc művei — bemutatja az ünnep minden fázisát: a felvonulást, a tulajdonképeni koronázást, az esküt, a kardvágást s kiterjeszkedik egyes jelenetekre és epizódokra is. Valóságos albumszerű emléke e szám a koronázásnak pótolja a szemléletet azok számára, akik nem lehettek jelen. Több a nagy ünnepre vonatkozó cikk is emeli e szám érdekességét. Ugyane számban kezdődik Pekár Gyula: Az amazon királynő, valamint a hírneves német író Brauns Lily: A marquisnő szerelmes levelei című regénye. Egyéb közlemények: cikk Szent István palástjáról s a rendes heti rovatok: A háboru napjai. Irodalom és művészet, stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 5 K, a „Világkrónika“-val együtt 6 K. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 K 40 fillér.

— **A katonai célokra alkalmas cipők rekvirálása.** A honvédelmi miniszter leiratott intézett a vidéki közigazgatási hatóságokhoz, amely szerint az ország különböző pontjain katonai bevásárló körzetek fognak alakulni, amelyek minden olyan cipőt vagy bakancsot, amely katonai célokra alkalmas, a kereskedőtől vagy iparosoktól átvesznek. A katonai bizottság előbb barátságos megegyezéssel igyekszik rábírn minden termelőt vagy kereskedőt, hogy a tulajdonában levő cipőket adja át és ha ez nem sikerül, akkor a rekviráló-törvény rendelkezései szerint a bizottság az általa meghatározott áron átveszi a cipőket.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

Fekete S., Nyíregyháza. Ajánlott levél ment, az abban kért dolgok szives elintézését kérjük.

Uj. M. A., Déva. Kérünk egy párat mutatványul beküldeni.

Harotér. Levél ment. Üdv!

Dr. Sz. J., Déva. A barátok mozgásba jöttek s most már a támogatást komolyan veszik. Egyébként reméljük, hogy még lesz szerencsénk egy kis irodalmi csevegésre. Üdv!

Babus, Körösbökeny. Válasz levélben megy. Üdv!

Előfizető. A „Kültügy-Hadügy“ szerkesztőségéhez forduljon, ott a helyes választ kapja meg. Sorsjegye nem nyert.

Dr. D. Á. Pár sorral tudassa hol és hogylétét.

Uj előfizető. Lapot megindítottuk. A kérdés most még nem aktuális.

Dr. F. B., Algyógy. Sorait várjuk.

Keresek egy 3 szobás önálló lakást

lehetőleg ivóvízzel. Ajánlatok a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. könyvkereskedésébe küldendők.

52 1—

Veszek

arany törmelékeket, törött gyűrűket, használhatatlanná vált arany ékszereket s más arany tárgyakat a legmagasabb áron. Levélbeli ajánlatokra is válaszolok.

MARGEL N. órás és ékszerész
SZÁSZVÁROS, Vásár-utca.

39 2—

Fürdőkádat (jókarban levőt, lehetőleg önfűtő készülékkel) keresek megvételre. Ajánlatok szerkesztőségünkbe küldendők.

38 7—

Egy jó fejős tehén eladó, ugyancsak saját 2 iker ökörbonyuja. Értekezhetni Tekó Péternénél Szászváros, Ujtemplom-u. 19. 50 2—3

Megjött! Őszi és téli szezon!

Szövetek egész öltönyökhöz!

Brünni, reichenbergi és olmtüzi posztógyárakból perva- és doszking-szövetek, a magas klérus számára, előírás szerinti anyagok hivatalnoki egyenruhákhoz, tűzoltók és tornászok számára is, livrée-posztók,

úri- és női-loden-szövetek, női costüm ruha-szövetek,

billiárd huzatok, posztók játékasztalokhoz és kocsikhoz stb. jutányos, tisztességes, tartós, tiszta gyapjú brünni posztóárakat és nem olcsó rongyokat, amelyek alig érik meg az elkészítés árát, ajánl!

SZATHMÁRY ALADÁR

a brünni, reichenbergi és olmtüzi posztógyárak képviselője és hatóságilag engedélyezett kereskedelmi ügynökség Szászvárosban, Sétátér-utca 5. szám.

47 2—

Megjött! Őszi és téli szezon!

Transsylvania

szálloda Szászvárosban.

A „TRANSSYLVANIA“ szálloda alólírott vendéglőse tisztelettel ajánlja

éttermét és kávéházát

a nagyérdemű közönség b. figyelmébe és jóindulatába.

Izletes ételek, tisztán kezelt és hűtött italok! Naponként friss csapolású sör. Féregmentes, rézgyas szobák, valamint vonatérkezéseknél omnibuszok, kocsik állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Olcsó árak, pontos kiszolgálás! Nyári helyiség, tekepálya! Telefonszám: 19.

Hazafias tisztelettel:

Stamp Márton

a „TRANSSYLVANIA“ szálloda vendéglőse.

31 9—

BENKŐ ÁRUHÁZ

tisztelettel értesíti t. üzletfeleit, hogy régebbi cégtársa

BENKŐ LAJOS úr (férfiszabó)

Vajdahunyadról visszajött és a cég üzlethelyiségében folytatja tovább szakmáját, minélfogva azon helyzetben vagyunk, hogy elvállalunk mindennemű **férfiruhák** izléses kivitelben való elkészítését, valamint e szakmához tartozó munkálatokat.

Egyben ajánlja a cég férfi-, fiu- és gyermek- készöltőnyeit, férfi- és női-árucikkeit a legolcsóbb áron. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri, teljes tisztelettel: **BENKŐ ÁRUHÁZ.**

266 35—40

ÉRTESÍTÉS.

Alólírott van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani, hogy Szászvárosban, Malom-utca 1. szám alatt

női szabóságot

folytatok és elvállalok mindennemű női-kosztümök, kabátok és egyéb női ruhák izléses és divatos elkészítését. Szives pártfogást kér, tisztelettel

Benkő Lajosné.